

Ob prazniku slovenske kulture

Pred nami je 8. februar, ki nas bo spet spomnil na Velikega Pesnika in na vse tisto, kar nas oblikuje in odlikuje kot narod. To je dan, ki je začrtan s spominom na najsvetlejšo dosežke, ki jih predstavlja naša ustvarjalna moč na vseh področjih in v vseh okoliščinah, tako umetniško snovanje, znanstveno delo, gospodarsko »ustvarjanje« materialnih dobrin, kot tudi politično oziroma družbeno delo. Torej vse tisto, kar nas razlikuje od drugih narodov.

S tem nismo povedali nič novega. Toda prav je, da se ob dnevu slovenske kulture zamislimo, če smo kot narod osebek, če sta naše mesto v sedanjem zgodovinskem času in naša prisotnost v njem res taki, da smo aktiven člen v oblikovanju vsakodnevnega življenja Planeta, na katerem živimo. Seveda gre prvi poudarek zemlji, prostoru, v katerem živimo in obstajamo kot narod. Kajti le če bomo na tem delu Evrope znali ohraniti to, kar nas dela narod, bomo preživeli in bomo izpolnili zgodovinsko nalogo, ki jo ima vsak naš posameznik in narod kot celota.

Naš narod gotovo doživlja v teh časih usodne premike. Bistvenega pomena za vso narodno skupnost tudi in predvsem za tisto, ki živi izven meja Slovenije, je vprašanje družbenega razvoja v matici. Slovenstvo doživlja pomemben razvoj v smeri samouveljavljanja. Trdno in odgovorno stališče v SR Sloveniji pa prav tako bistveno pripomore k posrednemu boljšemu stanju manjšin, članov narodovega telesa, ki živijo zunaj meja matične domovine in v združstvu sploh. Odločilnega pomena se nam končno zdi doslednejše uresničevanje pojma enotnega slovenskega kulturnega prostora, kateri lahko resnično zaobjame vse narodove komponente v znamenju pluralizma in skupnega bogatenja narodnega ustvarjanja. Pri tem ne gre za to, da bi matica gledala na manjšino z nekakšno posebno prizanesljivostjo, češ saj so oni na robu in karkoli naredijo, je dobro. Tudi na robu moramo kot narod in kot posameznik v njem dati najboljše na osebni, človeški ravni, kar naj se odraža v sredinah, v katerih živimo.

Odklanjajmo zato vitimizem in vzemimo usodo v svoje roke: na vseh področjih kulture, znanosti, gospodarstva in politike lahko delamo in dokazujemo, da smo osebek. In tako tudi mora biti! Nam naša številčna majhnost ustvarja težave in seje

nadaljevanje na 3. strani ■

PRESEDNIK GORIA V TRSTU »Vlada si bo prizadevala za zaščito pravic slovenske manjšine«

Ob prisotnosti ministrskega predsednika Gorie je bila v ponedeljek, 1. t.m., slavnostna seja deželnega sveta ob 25-letnici ustanovitve avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine. V svojih posegih sta se tako predsednik deželne vlade Biasutti kot ministrski predsednik Gorja zavzela za pravično zakonsko zaščito slovenske narodne manjšine.

Predsednik republike Cossiga je naslovil na predsednika deželne vlade Biasuttija poslanico, v kateri med drugim poudarja, kako četrstoletna izkušnja potrjuje, da je bila začetna izbira modra. Priznanje za pozitivne rezultate pa je treba izreči predvsem prebivalstvu dežele in njenim predstavnikom.

Svečanost se je pričela z govorom predsednika deželnega sveta Solimberga, ki je dejal, da je bila dežela s posebnim statutom ustanovljena za odpravo odrinjenosti tega predela države in za utrditev politične, gospodarske in socialne skupnosti tukajšnjega prebivalstva. Poudaril je posebno vlogo dežele v sodelovanju z bližnjimi državami in v utrditvi vloge avtonomije krajevnih uprav. Izrazil je upanje, da se bo vloga dežele še bolj okrepila v smeri razvoja celotne narodne skupnosti v miru in sodelovanju s sosednjimi državami.

Ob 25-letnici ustanovitve dežele Furlanije Julijske krajine ter obiska vladnega predsednika poslanca Gorie je svetovalska skupina SSK v deželni zbornici objavila po celotnem ozemlju naše dežele lepak, ki med drugim pravi naslednje:

»25 let prisotnosti Slovenske skupnosti v deželni zbornici za narodni, socialni in ekonomski napredek slovenske narodne skupnosti.

Slovenska skupnost — edina slovenska stranka v Italiji — se obvezuje, da se bo tudi v nadaljnjih letih dosledno zavzemala za uveljavitev vseh pravic Slovencev v deželi Furlaniji Julijski krajini.«

Predsednik deželne vlade Biasutti je poudaril pozitivno izkušnjo četrstoletnega obstoja dežele. Odnos z državo je bil pozitiven in konstruktiven, solidarnost stalna in trajna. Pri tem je omenil dosežke v po-

dalje na 2. strani ■

Med manjšinci in avtonomisti

Zadnje čase je bilo oziroma bo več srečanj in zborovanj na temo problematike manjšinskih jezikov in kultur, še posebej živahno pa je politično delovanje strank oziroma gibanj, ki delujejo v tem sklopu.

Naj tu spomnimo predvsem na okroglo mizo, ki je bila nedavno v Vidmu ob robu kongresa Furlanskega gibanja. Na nji so sodelovali med drugimi predstavniki strank kot Union Valdotaine, Slovenska skupnost (govoril je njen deželni tajnik), Tridentinsko-tirolska stranka, pa še avtonomistična Liga Veneta in dve piemontski skupini ter Lega Lombarda (ima senatorja). Jasno je, da je bila predmet debate vloga posameznih manjšinskih skupnosti in njihovo ovrednotenje. Posebej je bila tudi že podčrtana vloga politične prisotnosti, volilni nastopi, bodoče skorajšnje evropske volitve itd. itd.

Skoraj istočasno je potekal v mestecu Riva ob Gardskem jezeru združitveni kongres tridentinsko-tirolskih avtonomistov, ko sta se spet povezali skupini senatorja Fontanarija in deželnega svetovalca Prunerja. Tudi to ima svoj pomen, posebej v širši politiki alpskega loka.

Stranka Union Valdotaine ima že dalj časa na programu razne seminarje in zborovanja, posvečene specifičnim temam. Zanimivo bo zlasti februarско zborovanje v Courmayerju o problemu avtonomije tako v Dolini Aosta kot v širšem evropskem prostoru.

Tudi med avtonomisti v Venetu je precej razgibano. Poleg že obstoječe (in razklane) Lige Venete se je sedaj v Vicenzi ustanovilo še eno politično gibanje; Union del Popolo Veneto, ki ima tudi svoje pred-

nadaljevanje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 7. februarja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Lažnivi dedek«; 11.00 »Oprosti, ne juriš? ali prebiranje vsakdana. Radijski satirični kabaret; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutki Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski tednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00-19.00 Športne vesti, prenosi z naših prireditev; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 8. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 V svetu mladih; 12.00 Skok v preteklost; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Gospodarski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Glasbeni vrtljak; 14.30 Spomin na Woodyja; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Doberdob«; 15.30 Mi mladi; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klavirski duo Norberto Capelli - Hector Moreno; 18.00 Kmetijski tednik; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 9. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Telovadba za vsak dan; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Od trte do vina; 12.15 Analiza enogastronske ponudbe naše dežele; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Doberdob«; 16.00 Gastronomska kultura skozi tisočletja; 16.30 Analiza enogastronske ponudbe naše dežele; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Klavirski duo Norberto Capelli - Hector Moreno; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 10. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Zdravnik in pacient; 12.00 Zrcalce, zrcalce, povej!; 12.40 Nekaj besed o medu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor Angel Besednjak iz Maribora; 13.40 Povejmo glasbo: Živžav; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Doberdob«; 16.30 Moda skozi čas; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski skladatelj Blaž Arnič; 18.00 Literarne podobe: »Slovenska postna premisslavljanja«; 18.25 Povejmo glasbo: Ko pogledam v nebo; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 11. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Telovadba za vsak dan; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Ameriški poretiti in srečanja; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Doberdob«; 15.30 Problemi sodobne družbe; 15.45 Glasbeni telefon; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Baskovski zbor »Ametsa« iz Iruna v Španiji; 18.00 Tigrova duša — spomini na Alberta Rejca; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 12. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Izkustvo film; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja; 13.40 Povejmo glasbo: LP tedna; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Rišite z nami!; 15.00 Roman v nadaljevanjih: Prežihov Voranc: »Doberdob«; 15.30 »Krivi preroki«; 16.00 Glasbene diagonale; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 13. februarja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljičica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Telovadba za vsak dan; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Človek in okolje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bom naredu stazice« — oddaja iz Kanalske doline; 15.00 Drugi program. Vodi Peter Cvelbar; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 6. mednarodno-violinsko tekmovanje »Premio Rodolfo Lipizer«; 18.00 »Oprosti, ne juriš? ali prebiranje vsakdana. Radijski satirični kabaret; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Uspešen obisk Branka Mikulića v Rimu

Predsednik jugoslovanske zvezne vlade Branko Mikulić se je v soboto, 30. januarja, vrnil v Beograd po večdnevem uspešnem obisku v Rimu, kjer je imel pogovore z najvišjimi italijanskimi predstavniki. Med obiskom je bil podpisan memorandum o gospodarskem sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo v nadaljnjih treh letih. V tem obdobju bo Jugoslavija dobila po ugodnih pogojih 425 milijonov dolarjev posojila in finančne pomoči. Med pogovori v Rimu so ugotovili, kako obstajajo široke možnosti nadaljnega sodelovanja med obema državama, ki že doslej uspešno sodelujeta na raznih področjih.

Dne 30. januarja je Branko Mikulić opravil obisk v Vatikanu, kjer ga je v zasebni avdienci sprejel papež Janez Pavel II. Mikulić in papež sta se pol ure pogovarjala sama. Prisotna sta bila le tolmača. Predsednik Mikulić je posredoval papežu Janezu Pavlu II. pozdrave predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije. Na obeh straneh je prišlo do izraza

upanje, da bo papež lahko obiskal Jugoslavijo, kakor hitro bodo dozoreli pogoji za ta obisk. Vabilo papežu, naj obišče Jugoslavijo, je bilo posredovano že pred nekaj leti. Med pristrčnim pogovorom sta papež in predsednik Mikulić proučila stanje odnosov med državo in katoliško Cerkvijo v Jugoslaviji. Ti odnosi temeljijo na protokolu, ki je bil podpisan leta 1966. Med pogovorom sta se papež in predsednik jugoslovanske zvezne vlade dotaknila najbolj aktualnih mednarodnih problemov. Oba sta pozitivno ocenila podpis sporazuma o odstranitvi evrozireljkov. Poudarila sta tudi nujnost nadaljnega boja proti terorizmu in pozitivno ocenila delovanje neuvrščenih držav v okviru prizadevanj za popuščanje mednarodne napetosti.

Papež Janez Pavel II. se je nato srečal s spremstvom predsednika Mikulića, v katerem so bili vršilec dolžnosti zunanje ministra Lončar, minister za zunanjo trgovino Krekić in veleposlanik pri Sveti stolici Stefan Cigoj.

Vlada si bo prizadevala za zaščito...

■ nadaljevanje s 1. strani

potresni obnovi, pri osimskih objektih, tržaški paket in druge posebne zakone. Dežela je v teh letih premagala odrinjenost, veliko brezposelnost in ustavila izseljevanje. Utrdila je dobro-sosedske odnose. Nekaj poglavij je še nerešenih, in sicer zakon za obmejna področja, preosnova finančnega priliva in zaščita slovenske manjšine ter valorizacija furlanske kulture. Ustavodajna zbornica se je izrekla za ustanovitev dežel s posebnim statutom za področja, ki so bila odrinjena, s posebnimi značilnostmi ali na mejnem območju. Ti dejavniki so v Furlaniji-Julijski krajini slovenska manjšina, hribovito področje in obmejni položaj. Biasutti je podčrtal izredno vlogo dežele pri spodbujanju mednarodnega sodelovanja. Poudaril je vlogo samega prebivalstva in omenil izredne dosežke na proizvodnem in znanstvenem področju. Podčrtal je obveznost sodelovanja ob odprti meji, ki izhaja iz volje prebivalstva, ki v strpnosti gradi iz dneva v dan mednarodno vzdušje. Dežela sprejema sedaj izziv prihodnosti, tehnologije in znanosti ter socialne zavzetosti za izboljšanje kakovosti življenja. Med obveznostmi je spet omenil zaščito slovenske narodnostne skupnosti in odgovoren pristop do vprašanj skupnosti italijanskega jezika onkraj meje. Dežela se zaveda, da ni samo na meji, ampak da predstavlja središčno točko med vzhodno in zahodno Evropo in tremi Benečijami.

Ministrski predsednik Gorja je v svojem govoru poudaril vseskozi pozitivno vlogo dežele, ki ima izredne pristojnosti v primerjavi z vsemi ostalimi italijanskimi deželami prav zaradi posebne vloge obmejne dežele. Izrazil je priznanje delavnosti in sposobnosti vsega prebivalstva in njenih predstavnikov, kar potrjuje začetne izbire. Med drugim je poudaril, da si bo vlada prizadevala za zadostitev pričakovanj po zakonski zaščiti slovenske narod-

ne manjšine, ki naj ji zagotovi pravice brez ustvarjanja neravnovesij. Država s pozornostjo spremlja tudi pričakovanja italijanske skupnosti v Jugoslaviji. Predsednik izvršnega sveta Mikulić je med nedavnimi razgovori zagotovil spoštovanje njenih zakonsko zagotovljenih pravic. Gorja je potrdil obveznosti v zvezi z državnimi soudeležbami, za zakon za obmejna področja, za posebne posege Evropske skupnosti, za utrditev odnosov z Avstrijo in Jugoslavijo in dejavnosti v delovni skupnosti

TEL. ŠTEVILKA SVETOVALSKE
SKUPINE SSK V DEŽELNI ZBORNICI:

040 - 362628

Tajnika deželnega svetovalca lahko
kličete vsak delavnik, razen sobote,
od 9. do 11. ure.

Alpe-Jadran, kot tudi zavzetost za uresničitev cestnih povezav in zmanjšanje vojaških služnosti. Država gleda z občudovanjem na 25-letnico Furlanije-Julijske krajine. Odnosi z osrednjimi organi so bili vedno korektni, kakovostni in konstruktivni in to je lahko vsem v ponos, je še dejal predsednik vlade.

—o—

MED MANJŠINCI IN AVTONOMISTI

■ nadaljevanje s 1. strani

stavnik v deželni svet v Benetkah in v občini v Vicenzi; napoveduje tudi širši posvet o etničnih vprašanjih.

Vse to kaže torej na zelo raznoliko in pestro oblikovanje današnjega manjšinsko-autonomističnega življenja v Italiji. Kot znano, je prišlo tudi v finančnem zakonu do odobritve postavke dvajsetih milijard lir za potrebe jezikovnih skupnosti v Italiji.

Slovenska skupnost o ustavnih spremembah

Slovenska skupnost se je vključila v vsedrjavno razpravo o ustavnih reformah in predlaganih spremembah določil o delovanju temeljnih institucij.

Deželno tajništvo SSK je pred dnevi naslovalo na predsednika republike, na predsednika obeh vej parlamenta, na predsednika vlade, na predsednika ustavnega sodišča in na osrednje tajnike vseh strank ustavnega loka ter manjšinskih strank posebno spomenico, ki opozarja predvsem na dve vprašanji. Najprej na še vedno neuresničeni 6. člen ustave, ki zadeva zaščito manjšin, torej na temeljno zahtevo po odobritvi globalnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji. Nato je v pismu poudarek na zahtevi, da morebitne spremembe volilnih zakonov na deželni ali vsedrjavni ravni nikakor ne smejo biti uperjene proti strankam narodnih manjšin.

OB PRAZNIKU SLOVENSKE KULTURE

■ nadaljevanje s 1. strani

malodušnost med posamezniki? Morda, a vselej le začasno; budnost mora biti skrb vseh, ki smo v zavesti del slovenskega naroda, pa čeprav živimo v zamejstvu in smo vsak dan v stiku z drugim narodom.

Še vedno nismo premostili vprašanja asimilacije, mnogi se še vedno niso rešili kompleksa majhnosti oziroma celo manjvrednosti, toda iz tega naj izhaja spodbuda, da iščemo splošno narodovo potrditev v kvaliteti, ki naj vplije zaupanja in duha zvestobe vsem, ki se jim šibi zavest.

Dan slovenske kulture naj bo torej dan obračunov v najplemenitejšem smislu.

Novi deželni zakon o decentralizaciji

Od Svetovalske skupine SSK v deželi Furlaniji Julijski krajini smo prejeli tole poročilo:

»Po večmesečnem naporu strank, ki sestavljajo deželno večino, je končno v deželni zbornici prodril zakon o decentralizaciji. SSK je glasovala za ta zakon, ker je bil sprejet amandma, ki predvideva krepitev kulturnih, jezikovnih in splošnih vrednot, ki zahtevajo slovensko narodnostno skupnost v deželi Furlaniji Julijski krajini.

Svetovalska skupina SSK je z zadovoljstvom vzela na znanje odobritev omenjenega amandmaja, ki so ga podpisali: KPI, PSI, SSK, MF in DP, in zato glasovala za zakon v prepričanju, da bo v vsestransko korist Slovencev v Italiji.

Svetovalska skupina SSK obenem poudarja važnost bližnjega uradnega obiska pri italijanski narodnostni skupnosti v Jugoslaviji, ki bo sredi februarja na Reki, v Puli, Rovinju in Kopru ter ga bo opravila tretja deželna komisija pod vodstvom predsednika, svetovalca SSK dr. Draga Štoke.

Po zadnjih vesteh o težavah italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji naj bi obisk deželne komisije za kulturo, šport in šolstvo pripomogel k reševanju njenih problemov.«

SSk se pripravlja na volitve

25-letnici odobriteve posebnega statuta avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine je bil posvečen uvodni del zasedanja deželnega sveta Slovenske skupnosti, ki se je zbral v Jamljah v soboto, torej dan pred srebrnim jubilejem dežele Furlanije Julijske krajine.

Zasedanje je bilo posvečeno predvsem pripravi na junijske deželne volitve, razpravi o programu in kandidatih. Po tej prvi izmenjavi mnenj v širokem deželnem merilu se bodo priprave nadaljevale v krajevnem in pokrajinskem merilu, deželni svet SSK pa se bo ponovno sestel v Jamljah v soboto, 20. februarja.

Zasedanje, ki ga je vodil strankin deželni predsednik Marjan Terpin, se je začelo z obširnimi političnim poročilom, ki ga je podal deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar. Ob deželnem jubileju je dejal, da je imela ustanovitev avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine pred četrto stoletja za Slovence dvojen pomen. Po eni strani je nedvomno tudi našemu prebivalstvu prinesla vsestranski napredek na mnogih področjih. Končno smo se znašli slovenski prebivalci vseh treh pokrajin v skupni politično-upravni enoti, kar je koristilo predvsem Slovincem videmske pokrajine. Po drugi strani pa je bila odobritev posebne-

ga statuta novo razočaranje za našo manjšino. Kljub temu, da je bil eden glavnih vzgibov, da je ustavodajna zbornica namenila Deželi posebno avtonomijo, leta 1963 ni dobila statuta, ki bi vseboval zaščitna določila za slovensko manjšino. Južni Tirolci in francosko govoreči prebivalci Doline Aoste imajo v posebnih statutih svojih dežel temeljno, a tudi zelo podrobno listino o narodnih in jezikovnih pravicah, Slovenci smo bili za to opeharjeni. Osrednje oblasti in ustavno sodišče pa so takoj še okrnili pristojnosti, ki jih je želela nova Dežela vsaj v določeni meri uresničevati.

Po tem novem razočaranju se je morala zato manjšina zateči k novi zahtevi — k zakonu po globalni zaščiti, na katerega pa čakamo — obljubam in obvezam navkljub — že 18 let. Jubilej torej naravnost kliče k izpolnitvi življenjskih zahtev naše skupnosti, kot tudi k zavrnitvi najnovjših napadov na naše pravice.

Za Slovensko skupnost, ki je v deželnem svetu dejavno prisotna od začetka, pa je temeljnega pomena, da tudi v novi, šesti zakonodajni dobi potrdi svoje izvoljeno predstavništvo. To je interes celotne narodne skupnosti, ki mora zavrniti take poskuse spreminjanja volilnega zakona, ki

nadaljevanje na 7. strani ■

SSO o aktualnih vprašanjih

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na zadnji seji razpravljal o vrsti vprašanj, ki zadevajo ožjo in širšo slovensko skupnost, ob obisku predsednika jugoslovanske zvezne vlade Mikulića v Rimu pa je izrazil zadovoljstvo za pozitiven razvoj jugoslovansko-italijanskih odnosov, ki so omogočili ta obisk. Svet slovenskih organizacij je prepričan, nadaljuje tiskovno poročilo, da bo to prispevalo k nadaljnji krepitvi sodelovanja v obojestransko korist in še zlasti v korist obeh manjšin. Pri tem Svet slovenskih organizacij obžaluje, da slovensko predstavništvo ni moglo neposredno razložiti predsedniku italijanske vlade Gorii, kot je bilo to možno pri predsedniku jugoslovanske vlade, razloge, zaradi katerih se slovenska manjšina zavzema za zaščitni zakon. Svet slovenskih organizacij hkrati izraža zaskrbljenost zaradi načrtov o preosnovi volivnega sistema, ki bi ogrozila samostojno politično nasto-

panje Slovencev v Italiji, ki je neobhodno potreben pogoj za njihov vsestranski razvoj.

Enako zaskrbljenost pa Svet slovenskih organizacij, nadaljuje tiskovno poročilo, izraža ob težavnem položaju, v katerem se je znašla italijanska narodnostna skupnost na Hrvaškem in v Sloveniji zaradi jugoslovanske družbene in gospodarske krize. Prizadeti italijanski manjšini izraža Svet slovenskih organizacij razumevanje za njeno stisko in željo, da bi se stanje čimprej izboljšalo in normaliziralo. Prav tako je izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij ugotovil, da se stanje v Slovenskem stalnem gledališču v zadnjih mesecih ni prav nič izboljšalo in izraža solidarnost tehničnemu in umetniškemu osebju v njegovem boju, zaključuje poročilo, za normalne delovne razmere, ki so prvi pogoj za učinkovito delovanje gledališkega ansambla.

Obisk delegacije SZDL Slovenije

V soboto, 6. februarja, bo delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije opravila obisk pri deželnem vodstvu Slovenske skupnosti. V njej bodo predsednik Republiške konference SZDL Jože Smole, predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri predsedstvu RK SZDL Željko Jeglič, sekretar omenjene komisije Dušan Janež in predsednik medobčinskega odbora SZDL za obalno področje Drago Žerjal iz Kopra. Prisoten bo tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Li-

vij Jakomin. Delegacijo SSK bosta vodila deželni predsednik Marjan Terpin in deželni tajnik Ivo Jevnikar.

Razgovori se bodo začeli ob 9. uri na strankinem sedežu v Trstu. Ob 15.30 bosta delegaciji obiskali občino v Devinu-Nabrežini in v Nabrežini položili venec pred spomenik padlim. Ob 17. uri bo v »Gradnikovi kleti« na Plešivem pri Krminu široko srečanje, ki se ga bodo udeležili člani deželnega sveta SSK in strankini izvoljeni predstavniki.

Slovenska Skupnost pri tržaškem prefektu in vprašanje SSG

V petek, 29. januarja, je bilo predstavništvo Slovenske skupnosti pri namestniku tržaškega prefekta in vladnega komisarja dr. Ravalliju. Deželni tajnik Ivo Jevnikar, tržaški pokrajinski tajnik dr. Zorko Harej in podpredsednik upravnega odbora Slovenskega stalnega gledališča Saša Rudolf so ga opozorili na vrsto odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti. Tako so obravnavali nerazumljivo stališče Računskega dvora v Trstu in pa deželne uprave, ki ga je, kot kaže, sprejelo, češ da slovenska društva in ustanove ne morejo uporabljati slovenščine pri svojih prošnjah za prispevke, ki jih naslavljaljo na deželno

Predstavniki deželnega tajništva SSK so imeli v preteklih dnevih srečanja tudi s predsednikom SSG prof. Jožetom Pirjevcem, v ponedeljek pa še z zastopniki igralcev Jurcem, Rustjo in Petjetom. Deželni tajnik SSK Jevnikar, podpredsednik gledališča Rudolf in koordinator deželne kulturne komisije SSK Valenčič so zagotovili odločno prizadevanje za rešitev sedanjih težav in zagotovitev trajne rešitve, do katere mora priti s spremembo meril, po katerih pristojno ministrstvo deli sredstva stalnim gledališčem po Italiji, saj so potrebe stalnega gledališča narodne manjšine bistveno drugačne od potreb podobnih ustanov večine. Začasno, do pričakovane odobritve zaščitnega zakona ali drugačne reforme, ki naj spremeni omenjene kriterije, pa zastopa Slovenska skupnost mnenje, da je nujna ustanovitev »slovenskega sklada« iz sredstev, ki jih za manjšino zagotavlja državni finančni zakon. Ta sredstva pa naj krijejo vse najnujnejše potrebe naše skupnosti v vseh treh pokrajinah. Po predlogu SSK naj bi sklad upravljala komisija slovenskih strokovnjakov obeh krovnih kulturnih oz. družbenih organizacij pod vodstvom vladnega komisarja v Trstu.

PODELITEV ŠTUDIJSKIH PODPOR

Na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ulica Machiavelli 22, je bila v sredo, 27. januarja, kratka slovesnost ob podelitvi štipendije iz sklada Michaela Flajbana za slovenske univerzitetne študente. Za letošnje šolsko leto je prejel štipendijo v višini dveh milijonov lir Peter Smotlak iz Mačkolj, študent mehanske inženjerije na tržaški univerzi. Pavel Di Marcantonio iz Nabrežine, Marta Pahor iz Jamelj in Sara Čok iz Trsta pa so prejeli študijsko podporo po 400 tisoč lir vsak.

SLOVENSKA PROSVETA in DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAZENCEV

vabita na **PREŠERNOVO PROSLAVO** v ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30, v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3.

Spored:

- Tržaški mešani zbor pod vodstvom Andreja Pegana
- izid XVI. literarnega natečaja Mladike in XII. tekmovanja Mladi oder
- recitacije
- govor: Jelka Cvelbar

upravo. To je v nasprotju z dosedanja prakso in pa z že uveljavljenimi zaščitnimi določili.

Na dnevnem redu je bila tudi finančna stiska Slovenskega stalnega gledališča, ki grozi s predčasnim koncem sezone in povzroča pri igralcih in ostalih uslužbencih, pa tudi pri vsej javnosti, hudo zaskrbljenost.

Poklicni sezname za kmete in volitve v stanovske komisije

V skladu s 4. členom pravilnika o izvajanju deželnega zakona števil. 11 z dne 11. maja 1987, morajo kmetje na Tržaškem, kot že velja za področje Furlanije, do 23. februarja vložiti prošnje za vpis v poklicni seznam na Trgovinski zbornici oziroma za vpis v sezname volivcev za volitve v pokrajinske, medobčinske in občinske komisije, ki bodo skrbele za urejanje poklicnih seznamov kmetov oziroma kmetij na področju tržaške pokrajine. Vpis v volilne sezname je pogoj za vpis v poklicni seznam, ki dovoljuje izkoriščanje predvsem deželnih prispevkov in podpor v korist kmetijske dejavnosti.

Pri vpisu v volilne sezname velja opozoriti, da morajo interesenti dokazati, da posvečajo vsaj 50 odstotkov svojega delovnega časa kmečki dejavnosti, oziroma

da vsaj 50 odstotkov dohodkov krijejo s kmetijsko dejavnostjo. Pravico do vpisa v volilne sezname imajo tudi vsi tisti, ki so vpisani v Sezname za poenotene kmetijske prispevke (SCAU).

Gre torej za pomembno novost v kmetijstvu na Tržaškem. Zato skušajo vse tri stanovske organizacije, ki delujejo na tem področju — Zveza neposrednih obdelovalcev, Kmečka zveza in Zveza veleposestnikov — sestaviti enotno listo za volitve v poklicne sezname. Pokrajinsko komisijo bi moral sestavljati dvanajstčlanski odbor, občinske komisije pa petčlanski odbor.

Kmetje naj se zato v najkrajšem času zglasijo pri stanovskih organizacijah, da bodo natančno seznanjeni s pogoji za vpis, katerega rok bo nepreklicno potekel 23. februarja.

Obiska v nabrežinski občini

Pokrajinski odbornik za skrbstvo Salvatore Cannone je obiskal Vzgojno zaposlitveni center v Sosljanu - Naselje S. Mauro, ki ga je pred kratkim vpeljala devinsko - nabrežinska občina. Cannoneja sta sprejela župan Brezigar in odbornik za skrbstvo devinsko - nabrežinske občine Claudio Bussani, ki je prikazal delovanje centra in poudaril, da gre za edino tovrstno strukturo v tržaški pokrajini, ki jo upravlja javna ustanova. Med razgovorom so obravnavali tudi različne možnosti sodelovanja med tržaško pokrajino in devinsko-nabrežinsko občino. Zamišljeno je bilo srečanje o specifičnih problemih tega sektorja z zainteresiranimi družinami, ki bo predvidoma meseca aprila v sosljanskem centru. Srečanje bo omogočilo poglobitev te problematike, a tudi izmenjavo izkušenj in informacij med operaterji.

General Giuseppe Caccamo, novi vojaški poveljnik v Trstu, je v ponedeljek, 25. januarja, obiskal župana devinsko - nabrežinske občine Bojana Brezigarja. Med prijetnim razgovorom je župan prikazal delovanje občine in se zaustavil pri nekaterih problemih, ki še posebno zanimajo vojaške oblasti. Generalu je tako prikazal načrt za realizacijo razglednega stolpa »Alpe Adria« na Grmadi.

General Giuseppe Caccamo je zagotovil svojo podporo za realizacijo te pobude, ki se uokvirja v sklop pobud, katerih cilj je ovrednotenje načel miru in prijateljstva med državami, ki so bile v tem stoletju dvakrat zapletene v svetovne vojaške spopade.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE PRED ŠOLSKIMI VOLITVAMI

Italijansko šolsko ministrstvo je za 28. in 29. februarja oklicalo volitve v šolske organe s triletno mandatno dobo.

Sindikato slovenske šole je že pred časom razpravljalo o stališčih, ki naj jih zavzame ob teh volitvah. Na zadnji seji, 12. januarja, pa sta tajništvi Sindikata slovenske šole iz Trsta in Gorice ob prisotnosti slovenskih kulturnih in političnih predstavnikov soglasno sklenili, da se bodo slovenski volilci vzdržali na prihodnjih volitvah v okrajne in pokrajinske šolske svete. Sklep, da slovenski volilci ne bodo vlagali kandidatnih list in da ne bodo volili za okrajni in pokrajinski šolski svet, temelji na prvotni zahtevi po avtonomiji slovenske šole in ustanovitvi šolskega organa, ki bi združeval slovenske šole vseh vrst in stopenj. Ker do danes ta zahteva ni prejela pozitivnega odgovora, ugotavlja Sindikat slovenske šole, je moralna dolžnost vsakega volilca, da se dosledno ravna po sklepih, sprejetih že leta 1977 ob prvih volitvah v zborne organe.

Sindikato slovenske šole priporoča, naj se upravičenci polnoštevilno udeležijo volitev v svete področja didaktičnih ravnateljstev in v zavodske svete.

Na ta način bodo z enotnim zadržanjem opozorili pristojno ministrstvo na potrebo, da se vključijo v novi šolski zakon tudi zahteve slovenske narodne manjšine v Italiji.

Oživiljene vezi v Rupi

V nedeljo, 24. januarja, je bila v Rupi skupna božičnica, ki sta jo pripravila domači zbor Rupa-Peč in župnijski zbor iz Mirna. O namenih tega srečanja sosednjih vasi ob reki Vipavi je bilo v uvodni napovedi rečeno naslednje:

»Zbrali smo se v cerkvi sv. Marka v Rupi, da skupaj podoživimo še en popoldan ob božični pesmi, še bolj pa, da obudimo starodavne vezi, ki so nas družile še v časih, ko smo bili ena župnija. Državna meja nas je po drugi vojni ločila, toda v nas so ostale skupne korenine, skupna izročila naših prednikov in skupna naravnost k vsemu dobremu, lepemu in plemenitemu. Že dolgo je tega, kar se je med nami zbudila želja, da se te skupne korenine spet razrastejo in da se v njihovem znamenju trdneje zbratimo, povežemo in medsebojna prijateljstva oživimo in trdneje gojimo. Do-

VABILO

bivšim absolventom slovenske Klasične gimnazije v Trstu

Letos poteka štirideset let, odkar so bile po odloku Zavezniške vojaške uprave slovenskemu Državnemu znanstvenemu liceju v Trstu dodeljene klasične vzporednice z objektivnim, če že ne upravno-formalnim statusom klasične gimnazije.

Doslej je klasično maturo absolviralo že na stotine dijakov, med katerimi so se mnogi uveljavili na različnih področjih slovenskega javnega življenja. Iz njihovih vrst je tudi prišla pobuda, naj bi se ta obletnica primerno proslavila.

V ta namen je bil osnovan odbor, ki naj pripravi spominsko publikacijo. To naj bi oblikovali sami bivši dijaki s svojimi spominskimi pričevanji.

Zato so bivši tržaški klasiki vabljeni, da prispevajo za publikacijo sestavek, ki naj odrazi njihov čimbolj doživet in osebni, lahko tudi kritičen pogled na njihova »studia humanitatis«.

Obseg: približno ena razprto tipkana stran.

Rok: 30. marec 1988.

Naslovnik: Državni znanstveni licej »F. Prešeren« (Odbor za spominsko publikacijo) Strada di Guardiella, 13. Trieste - Trst.

Trst, 20. januarja 1988

Odbor za proslavo 40-letnice klasične gimnazije

zorela pa je ta spontana želja šele v zadnjem času ...«

Medsebojno povezovanje in sodelovanje obeh zborov je na tem božičnem shodu zares doživelo novo poglavje. Medtem ko v preteklosti beležimo le sodelovanje rupensko-pečanskega zbora na božičnici na Gradu leta 1981 in gostovanje mirenskega zbora na prazniku frtalje istega leta, je sedanje zblizanje oblikovano na novih izhodiščih, in sicer v združenem nastopanju obeh zborov. Tako je že na oktobrski povesitvi novih zvonov na Gradu zapel združeni moški zbor Miren - Rupa - Peč. Sode-

lovanje moških glasov se je nadaljevalo ravno tam na slavlju zlatoporočencev iz Košane, nato pa še na božičnem koncertu v Ronkah. Na rupenski božičnici pa je bila združitev razširjena še na ženski del zborov, mirenski zbor pa je prvič po več desetletjih spet pel v cerkvi sv. Marka.

Lahko rečemo, da smo bili priča lepemu in prisrčnemu pevskemu popoldnevu. Uvodnemu blagoslovu in priložnostni misli domačega župnika Dragotina Butkoviča je sledil pester zborovski program, izveden v različnih pevskih sestavah. Najprej je zapel združeni mešani zbor Miren - Rupa - Peč, nato združeni moški zbor, ki so se mu pridružili še sami s Tomčevima priredbama skladb Adeste fideles in Svete noči. Zbore je vodil Andrej Budin, pesmi mešanega zbora pa je na harmoniju spremljal Antek Klančič. Predsednik domačega zbora Ivo Kovic je gostujočemu dirigentu po sklepni pesmi izročil spominsko plaketo. Božičnica se je seveda še nadaljevala v zborovem prostoru pod cerkvijo. Pevci iz Rupe-Peči si zares zaslužijo pohvalo in občudovanje za ta svoj pevski dom, ki so si ga vzorno uredili iz nekdanje barake s potresnega območja. Topla domačnost vlada v njem in očitno je, da bo ob pristni prijaznosti in družabnosti gostiteljev zgledno služil svojemu namenu. Prepričljivo smo to začutili tudi popoldne, ko se je božičnica raztegnila še v nov prosti »koncert« iz neizčrpne zakladnice prešernega pevskega veselja. Oživiljene so bile stare vezi, njihova razširitev in novi načrti pa so potrdili vso aktualnost tega srečanja tik ob meji.

Omenimo še, da je bil to za mirenski zbor že četrti božični nastop v zamejstvu: v prejšnjih letih Gorica in Nabrežina, letos pa še Ronke in Rupa.

Domači zbor Rupa - Peč pa je imel naslednjega dne, v ponedeljek, 25. januarja, v novem prostoru svoj občni zbor.

P. B.

Italijani v Istri

Na Reki je pred dnevi zasedalo predsedstvo Unije Italijanov iz Istre in z Reke. Razpravljalo je o nedavni javni tribuni v Kopru, na kateri so nekateri člani italijanske manjšine, mimo uradnih forumov, opozorili javnost na odprta vprašanja skupnosti in na njeno ogroženost, predvsem v zvezi s položajem na Hrvaškem in z nekaterimi predlogi, do katerih prihaja na zvezni ravni.

Unija Italijanov je izjavila, da je bila javna tribuna dobra priložnost, da pride ta problematika v javnost. Čeprav je mnenja, da se problemi najlaže rešujejo v okviru Socialistične zveze, pa so take pobude tudi možne in se Unija od njih ne ograjuje.

Predsedstvo je na seji tudi odklonilo predlog Zveze samoupravnih skupnosti Hrvaške za otroško varstvo, po katerem naj bi v italijanske vrtce uvedli pouk hrvaščine. V duhu enakopravnosti bi morali v takem primeru uvesti tudi pouk italijanščine v vrtce večine, so poudarili predstavniki Unije Italijanov, zato je predlog v sedanji obliki nesprejemljiv in predstavlja korak nazaj pri zaščiti italijanske manjšine.

KREKOVA PREDAVANJA V GORICI

Številnim obeležjem 70-letnice smrti Janeza Evangelista Kreka, ki smo jo obhajali v lanskem letu, se je pridružila tudi Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici, ki je pripravila tri predavanja v Katoliškem domu v Gorici. V ponedeljek, 25. januarja, sta predavala dr. Janez Juhant (Osebnost Janeza Evangelista Kreka) in dr. Janez Gril (Krekovo socialno delo). Debatna po predavanjih je pokazala živahno zanimanje za Krekov pojav in poslanstvo med našim narodom. Vso aktualnost je pričakovati tudi od tretjega predavanja, ki bo na sporedu v četrtek, 4. februarja. Prof. Peter Stres bo govoril o Kreku na Goriškem. Spomnimo ob tej priložnosti, da je, kot povzemamo po Slovenskem biografskem leksikonu, Krek izjavil o Ivanu Rojcu, da ga je najbolje razumel. Rojec pa je deloval prav na Goriškem, v Biljah in Mirnu.

Program prireditev

V KULTURNEM DOMU V GORICI

FEBRUAR 1988

6. (sobota) ob 20.30: OSREDNJA PREŠERNOVA PROSLAVA »SRCE MI DRUGO USTVARI«.
8. (ponedeljek) ob 10.30 in 16.30: Predstava za šole
9. (torek) ob 10.30 in 16.00: Ivan Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI
10. (sreda) ob 10.30: Prireditelj: Slovensko Stalno Gledališče iz Trsta
11. (četrtek) ob 20.30: GORICA KINEMA film: »Priatelj moje prijateljice« - «L'amico della mia amica», režija: E. Rohmer. Prireditelj: Kinoatelj
13. (sobota) ob 20.30: Pustni ples - Vos invitat ad »TOGATAM FESTAM« (Vestis romana necesse est). Prireditelj: UNIFAX - SMREKK
14. (nedelja) ob 18. uri: Pustni ples - SARAJEVO PARTY. Prireditelj: Zadruga MITT
16. (torek) ob 14.00: Pustovanje za otroke. Prireditelj: ZSKD
16. (torek) ob 20.30: Pustni ples. Prireditelj: Mladinski krožek Gorica
18. (četrtek) ob 20.30: GORICA KINEMA film: »Nebo nad Berlinom«, režija Wim Wenders. Prireditelj: Kinoatelj
23. (torek) ob 20.30: VIDEO KONCERT »CHROMAS« iz Trsta (Koncert sodobne glasbe s spremnim videom E. Zajca). Prireditelj: Glasbena matica in Kinoatelj
25. (četrtek) ob 20.30: GORICA KINEMA film: »Smrt« - «Gente di Dublino» - (The Death), režija John Houston. Prireditelj: Kinoatelj
26. (petek) ob 20.30: Koncert »TRŽAŠKEGA OKTETA« (Za sklad »M. Čuk«).

Na goriški občini

Goriška občinska uprava je nedavno odgovorila na prošnje slovenskih uslužbencev v zvezi z znano doklado o dvojezičnosti, ki jo predvideva zadevni odlok predsednika republike. Odgovor je negativen in torej ne priznava te pravice uslužbencem slovenskega jezika. Uprava tolmači odlok v restriktivnem smislu, češ da ne zadeva naše dežele, v kateri da ni »institucionalno obveznega sistema dvojezičnosti« kot sicer predvideva omenjeni odlok, ki raztegne na Dolino Aosto že obstoječa določila za Južno Tirolsko, obenem pa tudi na dežele s posebnim statutom s prej omenjenimi rekviziti o dvojezičnosti).

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zapis ob izidu revije Zaliv

Pred kratkim je v Trstu izšla lanska, skupna številka revije Zaliv. Posvečena je spominu znanstvenika, profesorja Frana Dominka, »uglednega in ponosnega primorskega človeka ter zvestega prijatelja Zaliva«.

Revija se začne z uvodnikom Borisa Pahorja z naslovom »Trenutek zgodovinske odločitve«. V njem avtor utemeljuje stališče, da bi se »slovensko vodstvo prav o priložnosti, ki mu jo nudi akcija za ustavne spremembe, moralo odločiti za suveren korak, ki naj zagotovi samobiten status slovenske republike v jugoslovanski zvezi«.

Zaliv nato objavlja »Santiaško izjavo« o potrebi, da bi se evropski narodi zavzeli za uresničitev evropske združitve, ki naj bi prinesla novih življenjskih sil Evropi. Izjava je bila sprejeta lani v Santiagu de Compostela na srečanju predstavnikov manjšinskih kultur.

Vlado Kresnik je avtor članka z naslovom »O alternativah«. V obsežnem članku se loteva vprašanja, kako je človek v sodobnem času »socialne dinamike« v nekem smislu dolžan, da odgovorno »izbira med (vsaj) dvema inačicama — to je alternativa«. Avtor obravnava to vprašanje v izrazito filozofsko-sociološkem ključu. Ob koncu ugotavlja, da »smo se znašli v obdobju konfrontacije dveh socialno relevantnih alternativ: ali sociogena sloga, ali pa socialna nestrpnost; ali sproščena kreativnost človeka, ali pa posiljevanje z brezalternativno deformacijo«, ki pač noče upoštevati dejstva, da alternative izhajajo iz osebnega doživljanja in so nujno individualne narave.

Zaliv objavlja tokrat tudi tehten referat Ivane Venier, ki ga je kandidatka zagovarjala na zrelostnem izpitu na Znanstvenem liceju v Trstu v lanskem šolskem letu. Ivana Venier je pisala o »Liku Edvarda Kocbeka v luči dela "Strah in pogum" in avtorjevem razmerju do vojne ter do človeka nasploh«. Pri tem je bistvo njenega referata v tezi, da je bil Kocbek izrazita revolucionarna osebnost, v smislu samostojnosti in prostosti. Avtorica je v Kocbeku videla vzor človečnosti, ljubezni, spoštovanja drugačnosti, poštenja do samega sebe in bližnjega ter občutljivosti do sočloveka. Filip Fischer je prispeval članek z

naslovom »Ferruccio Fölkel in njegova "Pripoved iz leta 5744"«. Jošt Žabkar pa je v svojih beležkah zapisoval vtise ob branju knjig, ki govorijo o Trstu.

Boris Pahor, kot najplodnejši sodelavec Zaliva, je objavil prispevek, ki ga je napisal ob literarnem natečaju Vilenica 1987. Temu prispevku je dal naslov »Podnebje in njegova specifičnost«. V njem razmišlja o mestu slovenskega človeka v prostoru, ki ga omejuje pojem Srednje Evrope.

Na koroško problematiko nas spominja sicer zgodovinski članek Luka Sienčnika, ki piše o narodnoobrambni vlogi kresovanja na Koroškem. Milan Lipovec je za to številko prispeval zapis »Ob peti obletnici smrti Rudolfa Vidriha«, enega tistih številnih primorskih Slovencev, ki je doživel italijansko preganjanje in taboriščno življenje v Nemčiji.

Največ strani v Zalivu je posvečenih dnevniskim zapisom Borisa Pahorja. Dal jim je naslov »Evropska domovina«. Na 69 straneh prebere človek marsikatero zanimivo misel, a tudi jedko sodbo o ljudeh in dogodkih. Nedvomno je tudi ta zapis odraz avtorja, ki zelo osebno spremlja dogajanje doma in v svetu, ki je pozoren na kulturna, a tudi politična in družbena vprašanja, ki so se pripetila v preteklem letu.

Tem zapisom sledi zaglavje »Kaj pišejo drugi«, v rubriki »Dokumenti« pa Zaliv objavlja vrsto pisem Frana Dominka, ki so nastala ob pisanju dr. Slavka Tute o delovanju TIGRA in protifašistične mladine na Primorskem. Gre torej za zanimiva pričevanja, ki imajo svojo zgodovinsko vrednost ter prispevajo k boljšemu razumevanju primorske polpretekle zgodovine.

Kot običajno, objavlja Zaliv vrsto »Flešev o novih knjigah« in krajših, delno polemičnih zapisov v rubriki »Svobodna tribuna«. Nekaj literarnih utrinkov je prispevala Marija Kostnapfel.

To je le bežen pregled 252 strani zadnje številke Zaliva. Nekatere misli, ki jih revija objavlja, bi vsekakor zaslužile podrobnejšo analizo, a je prav da si bralci sami izoblikujejo mnenje o člankih, ki jih objavlja revija.

M. T.

Nova pesniška zbirka Lily Šumanove

Z majhno zamudo poročamo o drobni knjižici poezij, ki jih je pred kratkim objavila Lily Šuman v italijanskem jeziku. Naslov zbirke se glasi »Recidiva — Squarci di vita«. Podnaslov, v prevodu »Življenjski utrinki«, že jasno nakazuje, da gre za meditacije v verzih. Sam naslov »Recidiva« pa nas spominja, da je avtorica že objavila nekaj podobnega, in to je bila lanska zbirka »Sottovuoto Servolano«. Če je bila prva zbirka izraziteje ambientirana v Skednju, pa ima ta druga v tem oziru širši razpon, dasi ne manjka tudi v njej nekaj utrinkov, posvečenih omenjenemu tržaškemu predmestju, njegovim ljudem in njegovemu ozračju.

Dejali smo, da so pesmi Lily Šumanove v bistvu meditacije v verzih; gre skoraj vsakič za droben motiv, portret ali celo zgoščeno zgodbo, ki jo pesnica podaja meditativno, se včasih rahlo nasmehne s komaj nakazano ironijo, ki pa očitno poganja iz trpkosti ali pa tudi iz stoičnega opazovanja življenja v sebi in okrog sebe. Na-

**SMReKK VOS INVITAT
AD TOGATAM FESTAM
VESTIS ROMANA NECESSE EST
KULTURNI DOM (Gorica) 13.2.1988
VSTOP SAMO Z VABILI**

vajamo posebno značilen primer take krajše pesnitve, seveda v prevedeni prozi in s tem z nujno zmanjšanim pesniškim nabojem. Poezija ima naslov »Mali madež« in se glasi takole: »Zelega sem si, da bi bilo vse poslikano do popolnosti. Popolna pa je samo smrt. Zato sem te zaprosila, da pusti vsaj majhen madež, majhen, ki pa naj ponazarja vso življenjsko zmešnjavo, ki je s svojo boleščjo ne morem doseči in se iz nje napajati — jaz, ki gojim popolnost, pa se smrti bojim in po njej hrepenim«.

Se enkrat poudarjamo, da gre za prevod v prozi, ob tem pa izrekamo željo, da bi Lily Šuman objavila svoje pesmi tudi v slovenščini, kot je brezobvezno nekje že namignila. Ob branju njene zbirke se človek sreča s trpkostjo in hkrati občuduje moč analize ter pogum ob tudi zelo grenkih izpovedih. Tu in tam pa le posije tudi svetlejši žarek, in to se avtorici večkrat posreči ob portretih njej dragih ljudi; nekateri med njimi so podani tako, da jih bo marsikak bralec prepoznal po živih ali pa nekoč živečih modelih. Bogat in mestoma rafiniran jezik priča o zelo izobraženem peresu, eno izmed sporočil v tej zbirki pa je krik iz samote in ljubezen do ljudi na pestrem, a v glavnem tragičnem odru življenja.

Lily Šuman živi v Skednju pri Trstu. Srednjo šolo je opravila na slovenski gimnaziji v našem mestu. Kasneje je študirala medicino in primerjalno književnost, ima diplomu s Šole za prevajalce in s Konservatorija ter je doktorirala iz političnih ved na pravni fakulteti. Vrsto let je poučevala angleški jezik in književnost na višjih srednjih šolah in je bila občasno tudi prevajalka.

Saša Martelanc

Delo o Hlavatyju in Edinosti

Ljubljansko Delo je dne 25. t.m. objavilo kritiko Janeza Messesnela o razstavi del pokojnega dr. Roberta Hlavatyja na razstavišču univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. Razstavo so pripravili ob Plečnikovih srečanjih. Odprli so jo ob 90-letnici avtorjevega rojstva in petletnici njegove smrti. Kritik ugotavlja, da je postavitev kljub naključnosti odkrila nekatere neznane plati Hlavatyjevega ustvarjanja. Med drugim omenja zanimive akvarele iz ljubljanske okolice pa tudi nekaj predvojnih akvarelov z Jadrana in seveda tudi kraško motiviko iz 50-tih let. Zanimive so tudi karikature, ki obravnavajo zdravstveno, zdravniško in bolniško tematiko.

Ljubljansko »Delo« poroča tudi o zanimivem teoretskem in verskem srečanju o vprašanju sprave in edinosti, ki je bilo prejšnji teden v obnovljeni škofijski avli v Mariboru. Kulturne prireditve so potekale pod geslom »Edinost«. Ja-

nez Stanič in dr. Stanko Janežič sta predavala o tisočletnici ruskega krščanstva in o veri v Sovjetski zvezi. V sredo je bil glasbeni večer, konec tedna pa razprava o narodni spravi in edinosti v duhu gesla »Ljubezen odganja strah«. Dr. Stanko Janežič je po poročilu Franca Forstneriča govoril o številnih prekrščevanjih v zgodovini Slovencev, tudi o najnovejših po osvoboditvi. Oporozil je na škodljivost ideoloških ekskluzivizmov in izrazil prepričanje, da je morebiti zdaj prišel za Slovence čas sprave in sinteze ter ustvarjalnih in etičnih moči. Med številnimi nastopi je dr. Vlado Sruck menil, da je prišel čas za višjo sintezo slovenskih narodnih programov. Razpravljalci so v svojih posegih v glavnem podčrtali potrebo premostitve slogaške politične sprave iz preteklosti ter o uresničitvi sprave v smislu civilne demokratične družbe. Izraženo je

dalje na 8. strani ■

Sodobno kmetijstvo

VRT V JANUARJU IN FEBRUARJU

Zima je čas, da naredimo načrt za pridelovanje zelenjave v prihodnjem letu. Brez načrta si ne moremo priskrbeti ustreznega semena. Pri izbiri moramo poznati posamezne lastnosti sorte in poznati razmere, v kakršnih bodo rasle vrtnine. Razen dobrega semena morajo biti zagotovljeni primerno rastišče, pravšnje gnojenje in možnosti kar najboljše oskrbe. Potrebujemo tudi primerno orodje in pregledamo uporabnost zaščitnih sredstev. Semenu iz lanskega leta preizkusimo kalivost. Če imamo grede z motovilcem, porom ali radičem, jih prekrijmo s tuneli iz folij ter po mrazu pobiramo vse, kar ni pozeblo.

Setev kreše v posode z zemljo ali samo na filter papir nam daje pridelek, ki bo vitaminska popestritev naše hrane.

Korenine radiča silimo in obtrgavanje listja nam da več pridelka, kot če odrežemo rozeto z delom korenine. Ob naraščajočih življenjskih stroških bomo del vrta preuredili v zelenjavni vrt in to sončni del.

Kljub mrazu in morda snegu je v okrasnem vrtu dovolj opravil, predvsem v rastlinjaku, ki naj bo svetel, temperatura pa ne pod ničlo. Dan se bo podaljšal in korenine krizantem, posodovke in druge ukoreninjene rastline se bodo začele polagoma razvijati. Tudi lončnice smo verjetno shranili v istem prostoru in tudi te bodo začele polagoma odganjati. Zeleneče rastline bomo postopoma začeli zalivati s postano vodo. V nepremrzlih dneh bomo prostor temeljito prezračili in osušili, rastline pa se bodo tako bolj utrdile in bodo na novo odgnani poganjki krepkejši.

Prezračimo tudi prostore, kjer hranimo gomolje in korenike ter semena, bolezni podzemnih delov se bodo prej pokazale na površini in obolele dele bomo tako lažje odstranili. Če je poškodovan del gomolja, ga sedaj še lahko obrežemo, posebej če za plesnobo, gnilobo obolevajo gomolji

cvetic, ki bi jih radi imeli že v vrtu. Po odstranitvi obolelih delov rastlin rahlo porosimo preostalo zalogo z blago raztopino ortocida. Morda imamo tudi lesnate potaknjence, položene v pesek; čeprav so videti zdravi, jih poprašimo z omenjeno raztopino, saj ne vemo, koliko časa bodo morali še ostati v prostoru.

Sedanje sonce je lahko že dokaj toplo. Zimzelene listavce zasenčimo pred močnim opoldanskim soncem.

Če zapade sneg in ne more obrezovati v nasadu, sadjar pregleduje nasad in ograjo, če se morda nista vanj vtihotapila zajec ali srna.

Zajec obgloda deble dreves, srnjad pa osmuka brste in pogrize enoletne poganjke. Luknjo, skozi katero se je vtihotapila divjad, moramo dobro zadelati. Objedena debla čimprej gladko obrežemo in premažemo s cepilno smolo. Če nasad ni ograjen, okrog njega naložimo odrezane veje, ki zajca odvrnejo od glodanja. Če sneg nanovo zapade, odrezane veje potegnemo iz snega, tako da jih zajec ne doseže. Poleg odrezanih vej zavarujemo mlada drevesa s premazi ali pa jih ovijemo s papirjem, koruznico.

Če zapade novi južni sneg, ki se zadrži na drevju, ga pravočasno otresimo, preden bi zmrznil in s težo polomil veje.

Tam, kjer se temperatura v januarju ne spusti pod ničlo in ni snega, lahko sadno drevje obrezujemo vso zimo. Stara in suha drevesa podiramo, pomlajujemo starejša drevesa in jih, če je treba, pripravimo za precepljanje z novimi sortami. Krmimo ptice pevke, ki nam skozi vse leto čistijo vrt.

Pripravljamo jame za sajenje in nabavljamo sadne sadike. V večjih nasadih zemljo rigolamo.

Zadnji čas je za pobiranje cepičev jabilan in hrušk. Cepiče jemljemo iz dobrih,

rodnih in zdravih dreves. Zvezane v šopih in označene prezimimo v mivki v hladnejšem vlažnem prostoru, manjše količine pa lahko tudi v hladilniku pri 2 do 5 stopinjah C. Priporočljivo je gnojenje s hlevskim gnojem, dobrim kompostom in umetnim gnojilom. Če je zemlja zmrznjena, ne gnojimo, pa tudi po snegu ne. Škropimo s talnimi herbicidi v pravilnih količinah proti plevelom. Zadnji čas je tudi za zimsko škropljenje predvsem breskev in koščičarjev proti kodravosti in škodljivcem.

Še najboljši premaz drevja pozimi proti zmrzali, divjadi in drugim glodalcem kakor tudi uničujoč za vse, v razpokani skorji na toploto čakajoče parazite v vsakem stanju, je godlja, ki jo pripravite iz vapnene vode, kravjega dreka in goveje krvi z dodatkom klora in modre galice. Če premažete debla in veje nižjih krošenj, boste imeli zdravo drevo in dober pridelek. To zagotavljam, ker sem že sam videl uspeh.

Z. T.

—o—

SLOVENSKA SKUPNOST SE PRIPRAVLJA NA VOLITVE

■ nadaljevanje s 3. strani

bi slovensko stranko že vnaprej izključile iz prihodnjega deželnega sveta.

V razpravi je bilo poudarjeno, da SSK podpira deželno enotnost, zavzema pa se za decentralizacijo, kot tudi za pravice Furlanov, vendar ne pristaja na zapostavljanje naših potreb, kakršno je bilo v načrtu posebnega člena ravnokar odobrenega deželnega zakona o decentralizaciji.

V razpravi so se nekateri člani deželnega sveta SSK ustavili tudi pri razgovorih med vladnim predsednikom Gorio in jugoslovanskim predsednikom zveznega izvršnega sveta Mikulićem v Rimu. Italija se prvič odločneje zavzema za italijansko manjšino v Jugoslaviji, je bilo rečeno, zavdati pa se mora svojih neizpolnjenih ustavnih in mednarodnih obveznosti do Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. Vse namige na ponovno uveljavljanje recipročnosti Slovenska skupnost odločno zavrača.

LEV DETELA

Dunajski valček

6 za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

»Vsi smo zagrešili marsikatero napako,« sem mu vljudno segel v besedo.

»Največja napaka, gospod,« je nadaljeval, ne da bi se oziral na moje besede, »je bila Hitler. Hitler je resnična nesreča nemškega naroda ... Sploh je zadnje stoletje z narodnimi napestostmi in mnogimi krvavimi obračunavanji igralo na karte blaznosti in zločina ... Nesreče so bile vedno usodnejše ... Marsikaj, kar so prejšnja stoletja kljub vsem slabostim ljudi zgradila v dobrobitno vzajemnost vseh v deželi ali državi, se je v sto letih zdaj sesulo v nič ... Ob tem je Hitler ob koncu poloma skupne evropske usode zaigral na strune najslabšega in najbolj groznega ... Zapeljal je nemški narod ... V želji, da bi nemški narod naduto gospodoval nad vsemi drugimi, ga je skorajda pahnjal v propad ... Kljub temu, gospod, vam lahko rečem še eno: čeprav je naš rod nemškega izvora, nismo bili, kot se navadno reče, pravi Nemci. Preveč križanja je bilo v družini ... Predolgo smo živeli med Slovenci, da se ne bi navzeli drugačnega, morda zares slovenskega načina mišljenja ... Grad ob Dravi in njegove

ljudi je bolj, kot si morda mislite, oblikovalo tisto, na čemer je stal ... Oblikovala sta ga slovenski rod in njegov duh ...«

Gledal je vame s polzaprtimi očmi, kot da potuje skozi zgodovino, iščoč izgubljeno. Čeprav sem razumel, kaj je hotel povedati, se vseeno nisem v srcu mogel odločiti, da bi mu v vsem dal prav. Preveč mostov so povodnji in potresi neprijaznega časa porušili med nami. Kljub temu pa se mi je tisto, o katerem je s tako vztrajnostjo in prizadetostjo govoril, zdelo v določenem smislu več kot zgolj tavanje za daljno lažno fatamorgano. V nemem je stari grof gotovo imel prav.

Ko sem videl, kako bolehen sedi v svojem stolu ob pisalni mizi in se trudi, da bi mi dopovedal svoj položaj, je zbuhal vtis človeka, ki je bil dolgo obsojen na molk, zdaj pa na veliko govori in si ob tem oddahuje. Zaslutil sem, da so stvari, v katere sta nas ujela prostor in zgodovina, usodnejše, kot na prvi pogled včasih izgleda. V določenih ozirih sem mu nenadoma kar moral pritrčiti, zakaj začutil sem, da sedi tu na svojem dunajskem stolu v resnici v praznini med dvema stoloma. Nikjer ni več prav doma, ne v Avstriji in ne pri Nemcih, še manj pa pri Slovencih in v svojem nekdanjem lepem gradu ob Dravi, ki je dandanes le še kup ničvrednih razvalin in razbolelega spomina. Morda je — kljub nekdanjemu vzvišenemu zaletu tega starega, zakletega ali celo izprijenega švabskega rodú — prišlo v tisto grajsko življenje za zame zaprtimi vrati tudi zares kaj našega, slovenskega. Toda kaj? Je bilo grofovo slovenstvo več kot zgolj

Der Spiegel Gedafi in Jugoslavija

Hamburški tednik »Der Spiegel« v svoji zadnji številki namiguje, da zagrebški inštitut za jedrske raziskave »Rudjer Bošković« skuša izdelati atomsko bombo po naročilu libijskega voditelja Gedafija. Der Spiegel se pri tem sklicuje na pisanje beograjskega in zagrebškega tiska ter na govorice znanstvenikov, ki se že tri leta zaman sprašujejo, s kakšnimi raziskovalnimi nalogami se ukvarjajo strokovnjaki omenjenega zagrebškega zavoda.

Beograjska vlada je to delo opremila z oznako tajnosti, ravnatelj zavoda Radoslav Despotović pa na vprašanja odgovarja, da njegov inštitut preučuje teoretične možnosti ponovne uporabe radioaktivnega materiala. Nekateri bivši sodelavci inštituta menijo, da v zavodu Rudjer Bošković skušajo izkoristiti odpadni material, da bi dobili uran-239, ki je osnova za gradnjo atomske bombe. Odpadni material naj bi dobili iz bližnje jedrske centrale v Krškem, ki je začela obratovati leta 1981. Letno naj bi ta material zadoščal za izdelavo treh a-

tomskih bomb. Zagrebški inštitut uradno financira sarajevski »Energoinvest«, toda jugoslovanski listi prinašajo zdaj razne domneve o libijskem izvoru finančnih sredstev.

—o—

Delo o Hlavatyju...

■ nadaljevanje s 6. strani

bilo mnenje o nezadostnem dialogu z evangeličani in pravoslavjem v Sloveniji. V razpravi so se tudi dotaknili položaja naslovnega škofa dr. Vekoslava Grmiča in je bilo izraženo mnenje, da ga uradna Cerkev osamlja. Iz škofijskih krogov so na to odgovorili — kot piše Forstnerič — da si dr. Grmič institucionalnega cerkvenega delovanja morebiti niti ne želi in da mu sedanji položaj ustreza.

—o—

Tudi letošnje zimske olimpijske igre bo za Radio Trst A spremljal časnikar Saša Rudolf. Med igrami se bo redno javljal s poročili za slovensko radijsko postajo v Trstu.

Vključevanje v mednarodne tokove

Vključevanje v mednarodne finančne tokove je danes pomembna postavka v razvoju vsakega denarnega zavoda. Slovenska Zveza Bank, to je posojilniški odsek Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, je član avstrijske vsedržavne organizacije posojilnic, Reiffeisen-zveze, ki je spet vključena v svetovno bančno skupino Unico.

Ta ima naslednje članice: London & Continental Bankers Ltd., B.D.G. Bank Zürich, Canadian Cooperative Credit Society Toronto, Rakyat First Merchant Bankers Kuala Lumpur, DG Bank - GZB Ltd. Singapur, European Securities Corporation New York, Unico Investment Fund Luxemburg (s predstavništvu: Hong Kong,

Milan, Singapur, London), Unicbank RT Budapest.

Skupina Unico je udeležena pri naslednjih trgovskih družbah: European-Asian Trade Service Comp. Tokyo, Unico Trading Dunaj, GZB - World Trade Co Ltd. Hong Kong.

V sami Avstriji je Raiffeisen — zveza neposreden lastnik ali pa udeleženec v celi mreži denarnih zavodov, finančnih družb, factor-družb itd. Danes lahko tudi hranilnice oziroma posojilnice uspevajo le z vključevanjem v velika združenja, ki jim omogočajo razvoj kvalitetnih storitev, zlasti pa priskrbeti podatke o stanju na finančnem trgu in pravilni usmeritvi naložb.

pomenek z deklo in drugo služinčadjo in s kmetom pri delu na njivi? Je bilo njegovo slovenstvo morda tudi ta radovednost, s katero me je zdaj sprejel, da bi se razgovarjal in mi razlagal vprašanja, ki so za nekatere morda iz trte izvita, medtem ko njega zaposlujejo in zavezujejo v začetne koticke srca?!

Kot da bi uganil moje misli, je za trenutek zaustavil tok svojih besed in me zaupljivo pogledal:

»No, kar preveč govorim,« je rekel. »Vendar vam prisežem, da me te zadeve res zelo prizadevajo ... To niso izmišljotine, tudi nikakršna visoka operna predstava z najboljšimi primadonami in tenorji ... Za resnico in za pravico mi gre, gospod. Za pravilni odnos do življenja in zgodovine ... Rad pa bi si prišel tudi na jasno, kdo sem, od kod sem prišel in kaj še v tem času in prostoru sploh pomenim ... Me razumete, gospod ...«

V mislih je iskal moje ime, a se ni mogel spomniti.

»Lebič,« sem rekel.

»Ah, gospod Lebič, seveda,« je rekel z nenarejeno prijaznostjo. »Vašega starega očeta sem dobro poznal. Prihajal je k mojim staršem v grad prav v času, ko so gradili železnico ... O marsičem so se pogovarjali ... Vaš prednik je bil namreč predelavec na progi ... Veliko mu je bilo tedaj na njegovih ramednih ... V barakah ob gradbišču se je trla delovna sila iz najbolj oddaljenih kotov države, Slovaki, Poljaki, Tirolci, Madžari in italijanski, nemški in češki inženirji so se s trdo delovno vnemo zajedli v Panonijo in terjali od nje, da jim da denarja in sreče ... Saj veste, socialno gledano so bili to za večino dokaj trdi časi ...«

Prekinil sem ga.

Izdatne podražitve na Poljskem

S 1. februarjem so pričele veljati na Poljskem izdatne podražitve, ki gredo od 40 do 200 odstotkov. Podražile so se potrošne dobrine in temeljne usluge od prevozov do bencina, od stanarine do cigaret in od poštnin do alkoholnih pijač. Marca se bodo zvišali prispevki za otroške vrtnice, aprila pa cena plina in električnega toka za 100 odstotkov in premoga za 200 odstotkov. Vlada zatrjuje, da so podražitve potrebne, ker je treba izboljšati gospodarski položaj, znižati državne podpore in pospešiti prehod do tržnega gospodarstva.

V zameno so se s 1. februarjem povešale plače za 20 odstotkov, medtem ko bodo upokojenci prejeli v letošnjem letu skupno 50 odstotkov poveška. Vodstvo razpuščenega sindikata Solidarnost je pozvalo vlado, naj prekliče ukrep, o katerem pravi, da nasprotuje delavskim koristim. V Gdanku je v nedeljo več kot 3 tisoč ljudi manifestiralo proti napovedanim podražitvam. Demonstracija se je pričela ob koncu maše, ki jo je daroval kardinal Glemp.

—o—

Tržaški pokrajinski svet je z večino glasov odobril resolucijo, ki obvezuje predsednika Locchija, da posreduje pri vladi in obeh predsednikih zakonodajnih zbornic, da se čimprej uzakoni celovita zaščita slovenske manjšine v Italiji.

Med slovenskimi športniki še vedno vlada navdušenje zaradi velikega uspeha smučarke Mateje Svet na tekmovanjih v Kranjski gori, veljavnih za svetovno prvenstvo. To je za Matejo Svet odlična vizitka za zimske olimpijske igre v Calgaryju v Kanadi.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

»In vi, grof, vaša družina ... Vam ni bilo neprijetno, da ste žareli tako visoko, na nebu izven te zmešnjave domačinov in prišlekov, lepo zgoraj, oprostite, na kapitanskem mostičku zgodovinske bojne ladje? ...«

Videl sem, kako je za trenutek zatrepetal. Postalo mi je žal, da sem ga prizadel.

Zakašljal je in mi rekel: »Ja, mogoče smo preveč živeli drug mimo drugega ... A vedite, če je to res, potem smo živeli zoper nas same, proti našim skupnim koristim ... Saj vam vendar mora biti znano, da je bila tudi moja družina tedaj v težavah, v gospodarskih in političnih nevšečnostih ... Mojega očeta so v državnem zboru neusmiljeno napadali tisti, h katerim me vi zdaj nekako prištevate, nemški liberalci in nemčurji. Zato pa mi, prosim, zdaj odgovorite, kaj je res? Kaj torej sem ... In kaj ste vi?«

Za trenutek mi je zaprlo sapo. Kljub temu sem mu odgovoril z odločnostjo, da sem, kar pač sem, Lebič na vsak način, in to po vseh grozodejstvih in nesmislih zgodovine.

»Vidite,« se je zmagoslavno zasmel. »Jaz pa sem Sternberg — in nič drugega ... Nepoklicani nas vtikajo v razne razstavne omare, kot da bi bili čudni, neresnični krožniki iz porcelane, ki se bodo v bodočnosti za gotovo do konca razleteli.«

»To trdite vi,« sem ga prekinil ... »Sicer pa imate v nekaterih stvareh lažje kot jaz in meni podobni ... Že vaš rodovnik skozi zgodovino vam marsikaj pojasni ... In družinska tradicija tudi ni kar tako ... Vse to terja dolg in obvezuje, istočasno pa tudi krepi ...«

»Mislite?« mi je otožno odgovoril.

(Dalje)